

- органів державного управління й місцевого самоврядування у формуванні сприятливого нормативно-правового поля, фінансової та консультативної підтримки розвитку соціального підприємництва;

- бізнес-середовища у створенні менторської та грантової підтримки новостворених соціальних підприємств;

- засобів масової інформації у популяризації даного напрямку бізнесу в суспільстві;

- громадських організацій в інформаційній роботі з поширення кращих практик ведення соціального бізнесу для широких верств населення, які прагнуть розпочати власну справу та реалізувати власну ініціативу;

- вітчизняних та міжнародних донорів у фінансовій та консультативній підтримці бізнес-інкубаторів та стартапів, які створюють вразливі прошарки населення.

Успішні ізраїльські кейси свідчать, що досить привабливими для суспільства, бізнесу, держави є соціальні підприємства в сфері екології, підтримки соціально вразливих категорій населення шляхом їх навчання, реабілітації, працевлаштування, організації корисного та активного відпочинку.

Отже, рушійною силою позитивних змін в суспільстві може стати активізація соціального бізнесу на основі адаптації міжнародний досвіду, зокрема, ізраїльського, до вітчизняних реалій.

Література

1. Березняк І. І. Зарубіжний досвід та вітчизняні реалії становлення соціального підприємництва/Березняк І. І./Економіка та управління галузями та підприємствами. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. – Випуск 25. – С. 31–36.

2. Ігнатів Н., Гура В. Зарубіжний досвід розвитку соціального підприємництва/ Ігнатів Н., Гура В./Вісник КНУ ім. Тараса Шевченка. – 2014. – 12(165): 22–25.

3. Мельник О. В. Соціальне підприємництво: засади та можливості розвитку / О. В. Мельник //

Економіка підприємства: теорія і практика [Електронний ресурс] : зб. матеріалів VI Міжнар. наук.-практ. конф., 13 жовт. 2016 р. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана» ; редкол.: Г. О. Швиданенко (відп. за вип.) [та ін.]. – Електрон. текстові дані. – Київ : КНЕУ, 2016. – С. 46–47.

4. Руда М.В., Лагода О.Б. Соціально відповідальні стартапи: сутність, світові тенденції та проблеми розвитку в Україні // Економіка і суспільство. – 2017.-т9. –С.619-626.

5. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А. - К.- ТОВ «Підприємство ВІ ЕН ЕЙ» .- 2017.-218 с.

6. Malinkin M. Developing Social Entrepreneurship in Ukraine [Електронний ресурс] / Mary Elizabeth Malinkin // Wilson Center. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.wilsoncenter.org/publication/developing-social-entrepreneurship-ukraine>.

УДК 331.2

Віра Кудлай

*к.е.н, доцент кафедри економіки і менеджменту агробізнесу,
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,*

vera_kud@ukr.net

Анастасія Майстренко

*студентка 4 курсу спеціальності «Економіка АПК»,
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,*

mav18077@gmail.com

**ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ: СТАН, ТЕНДЕНЦІЇ ТА СТИМУЛЮВАННЯ
ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА**

ИННОВАЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В УКРАИНЕ: СОСТОЯНИЕ, ТЕНДЕНЦИИ И СТИМУЛИРОВАНИЕ ИННОВАЦИОННОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

INNOVATIVE ACTIVITY IN UKRAINE: STATE, TRENDS AND STIMULATION OF INNOVATIVE ENTERPRISE

Анотація. У статті проаналізовано сучасний стан інноваційної сфери в Україні, тенденції розвитку інновацій у агропромисловій сфері. Розглянуто заходи впливу зі сторони держави на створення сучасної продуктивної господарської структури.

Анотация. В статье проанализировано современное состояние инновационной сферы в Украине, тенденции развития инноваций в агропромышленной сфере. Рассмотрены меры воздействия со стороны государства на создание современной производительной хозяйственной структуры.

Annotation. The article analyzes the current state of the innovation sphere in Ukraine, trends in the development of innovations in the agro-industrial sphere. Considered measures of influence from the state side to create a modern productive economic structure.

В умовах ринкової економіки одним з ключових економічних ресурсів, які використовуються для організації виробничого процесу є підприємницькі здібності, що породжують виникнення підприємницької діяльності, у тому числі інноваційної. Інноваційна діяльність, інноваційні відносини, насамперед в економічній сфері, потребують конституційно-правового закріплення. Відповідно, невід'ємною частиною системи є державне регулювання відносин у сфері підприємництва.

У сучасних економічних умовах України спостерігається нерівномірний розвиток інноваційної діяльності в різних сферах економічної діяльності у порівнянні з іншими передовими країнами світу. Зважаючи на це, постає запитання, чи в повній мірі наша держава використовує спеціальні механізми для стимулювання інноваційної діяльності, та чи є ці заходи ефективними.

Проблематика розвитку інноваційної діяльності в Україні є однією із досліджуваних тематик вітчизняних науковців, зокрема - В.Г. Андрійчука, Ю. Є. Атаманової, В.Н. Белова, О. М. Давидюка, Ю. М. Жорнокуя, В.Г.Кудлай, І.О. Луніна.

Метою статті є дослідження сучасного стану інноваційної діяльності в Україні, а також заходів, які сприяють розвитку інноваційного підприємництва.

Сьогодні визначення інновацій трактується як обов'язково новини, але не завжди всі новини є інноваціями. Адже результат НТП — це не лише ті новини, що призводять до значних змін у виробництві та соціальній сфері і якими є інновації, але й ті вдосконалення, що справляють менш істотний вплив на кінцеві результати виробництва і соціальну практику [1].

Україна у 2016 р. посідала 71 місце серед 144 країн світу за субіндексом «Інновації», при цьому останніми роками спостерігається динаміка погіршення складових субіндексу. Так, протягом 2008–2016 рр. в Україні знизився рівень здатності здійснювати інноваційну діяльність, погіршилась якість науково-дослідних закладів, скоротились витрати компаній на здійснення НДДКР та обсяги закупівель державою високотехнологічних товарів. Також відзначається низький рівень співпраці у дослідній діяльності між закладами освіти та промисловістю, кількості зареєстрованих патентів на винахід, забезпеченості вченими та інженерами[2].

Особливо варто звернути увагу на інновації у сфері АПК. У підприємствах АПК інноваційні процеси відбуваються у різних формах, серед них найбільш помітними є:

- 1) запровадження у господарський обіг нових, відмінних від традиційних, продуктів як у галузі рослинництва, так і тваринництва (наприклад, розведення страусів);
- 2) диверсифікація діяльності (розвиток видів і сфер діяльності, які можуть бути пов'язаними з традиційним виробництвом чи ні);
- 3) запровадження нових способів та методів господарської діяльності (стосується всіх без винятку виробничих процесів);

- 4) вихід підприємства на інші, не традиційні для нього, ринки збуту виробленої сільськогосподарської продукції та сировини;
- 5) пошук нетрадиційних джерел сировинного забезпечення;
- 6) запровадження нових підходів щодо кадрової політики у сфері набору, поповнення, оцінки персоналу;
- 7) перехід до ефективних механізмів управління господарською діяльністю;
- 8) формування ефективних взаємовідносин із партнерами по ринку, споживачами, конкурентами, органами місцевої та державної влади.

Багато експертів вважають, що причинами гальмування розвитку інноваційної сфери в АПК є дефіцит фінансових ресурсів, спад попиту на науково-технічну продукцію з боку держави та моральне старіння матеріально-технічної бази. Недостатня увага до розвитку науково-технічної сфери призводить до структурної деформації економіки та домінування низькотехнологічних виробництв, тому необхідно вести активну політику стимулювання з боку держави.

На даний час державне стимулювання інноваційної діяльності підприємств в Україні здійснюється у формі податкових пільг та прямого бюджетного фінансування. Податкове стимулювання інноваційної діяльності включає деякі пільги з податку на додану вартість, податку на прибуток, мита, та податку на доходи фізичних осіб [3].

Стимулювання інноваційної діяльності в АПК є одним із проблемних важливих питань. Необхідно створити такі умови, які б могли забезпечити оптимальне середовище для розвитку інноваційної діяльності у такій вибагливій сфері. Одним з важелів впливу є державна політика, необхідно передбачити державні гарантії, такі як цільове державне інвестування, страхування ризиків інноваційного підприємства, соціальне страхування працівників, що залучені до інноваційної діяльності, тощо. Доцільним є застосування до інноваційних підприємств спеціальних податкових, митних та амортизаційних пільг і заходів державної підтримки, що застосовуються у сфері інноваційної діяльності.

Також важливою частиною цього є регулювання ціноутворення, і як справедливо зазначає Кудлай В.Г., сучасні проблеми ціноутворення у середовищі недосконалої конкуренції знижують як ефективність діяльності підприємств загалом, так і дієвість цінової політики підприємств зокрема. Це у свою чергу обумовлює необхідність пошуку й утвердження нового підходу до процесу формування цінової політики підприємств[4].

Отже, аналізуючи вище зазначене варто врахувати, що в аграрних підприємствах у найближчій і довготерміновій перспективі врахування інноваційного чинника повинно бути однією з вирішальних умов подальшого розвитку суб'єктів господарювання. Такий підхід дасть змогу поєднати ефективність інноваційної господарської діяльності суб'єктів господарювання аграрної сфери, а отже, слугуватиме в досягненні ними стратегічних цілей.

Так як головним важелем впливу на розвиток інноваційної діяльності є державна політика, пропонуємо всі заходи, які здійснює держава, розділити на дві категорії:

- економічного;
- організаційного характеру.

До заходів економічної підтримки можна віднести державне кредитування, надання субсидій, лізинг необхідного для інновацій обладнання та устаткування тощо. Заходами організаційного характеру є державне планування, створення спеціальних програм розвитку інноваційних підприємств, проведення тематичних ярмарків та інших заходів, заохочення молодих спеціалістів. До того ж особливу увагу іноземні держави приділяють заходам, що стимулюють кооперацію промислових корпорацій у сфері наукових досліджень, а також кооперацію університетів та дослідницьких інститутів із промисловим сектором [5]. Саме такі заходи можуть призвести до покращення стану ринку інновацій в Україні, а не імітування діяльності даного типу.

Література

1. Андрійчук В. Г. Економіка аграрних підприємств: Підручник. — 2-ге вид., доп. і перероблене. / В. Г. Андрійчук. — К.: КНЕУ, 2002. — 624 с.
2. Гєєць В.М. Інноваційна Україна 2020: національна доповідь / за заг. ред. В.М. Гейця та ін.; НАН України. — К., 2015. — 336 с. — Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/87204>.
3. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів. Матеріали Державного агентства України з інвестицій та інновацій до парламентських слухань. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://kno.rada.gov.ua/uploads/documents/36382.pdf>
4. Кудлай В. Г. Актуальні проблеми ціноутворення на підприємствах в сучасних умовах недосконалої конкуренції [Текст] / В. Г. Кудлай // Український соціум, 2006. — № 6. — С. 73-80.
5. Луніна І. О. Бюджетно-податкове стимулювання інноваційної діяльності в Україні / І. О. Луніна, О. С. Білоусова, О. О. Булана // Економіка і прогнозування. — 2016. — № 1. — С. 41-56.

УДК 330:341

Олена Кузьменко

*канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств,
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,*

elenahka@ukr.net

Юлія Раць

*студентка 6 курсу факультету економіки та управління
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,*

julia.1716.julia@gmail.com

ІННОВАЦІЇ ТА ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА

ИННОВАЦИИ И ПОТЕНЦИАЛ ПРЕДПРИЯТИЯ

INNOVATIONS AND ENTERPRISE'S FACILITY

Анотація. В роботі розкрито вплив інновацій на підприємство, а також взаємозв'язок інновацій з потенціалом. Наведено можливості та загрози інноваційного розвитку для підприємства. Розглянуто значення інноваційного потенціалу для сучасного підприємства.

Аннотация. В работе раскрыто влияние инноваций на предприятие, а также взаимосвязь инноваций с потенциалом. Приведены возможности и угрозы инновационного развития для предприятия. Рассмотрено значение инновационного потенциала для современного предприятия.

Abstract. In work it was revealed innovation influence on enterprise and interrelation innovation with potential. It was reported opportunities and threats of innovation development for business. It was explored mean of innovation facility for modern enterprise.

Останнім часом більшість підприємств функціонують в умовах, пов'язаних з підвищеним ризиком, тому для керівництва підприємства та всіх його структурних підрозділів важливе значення мають питання забезпечення зростання потенціалу підприємства, зокрема інноваційного потенціалу. Інноваційний потенціал підприємства – набір різноманітних ресурсів, невикористаних і прихованих можливостей, зокрема інтелектуальних, а також інформаційних, перш за все необхідних для інноваційного процесу розвитку підприємства [2, с.254].

На даному етапі розвитку економіки підприємства не аби яку роль відграють інновації, які в свою чергу утворюють інноваційний потенціал підприємства. Активізація насамперед інноваційної політики на підприємстві сприяє використанню новітніх технологій у виробництві, що тягне за собою виробництво більш конкурентоспроможних інноваційних продуктів. Орієнтація на інноваційний шлях розвитку підприємства потребує докорінної перебудови системи в вищому менеджменті підприємства на основі інноваційних підходів до управління.